

Ezeri

Ezers ir dabiska ūdenstilpe, kas izveidojusies Zemes virsas padziļinājumā. To no visām pusēm aptver sauszeme. Ezeri ūdeni gūst no pazemes ūdeņiem, upēm, strautiem, lietus un sniega ūdeņiem. No ezeriem parasti iztek upes. Daudzos ezeros ir salas.

Ezers var arī izzust. Tā gultne aizpildās ar smiltīm, dūņām, augu un dzīvnieku atliekām. Laika gaitā arvien lielāku daļu pārņem niedres un citi ūdensaugi. Ezera aizaugšanu veicina sadzīves un lauksaimniecības notekūdeņi. Mazgāšanas līdzekļi, nonākot ezerā, var izraisīt strauju aļģu savairošanos. Tam seko augu bojāeja un pūšana, zivju bojāeja. Tā rezultātā ezers pamazām aizaug un ar laiku pārvēršas par purvu. Lai to novērstu, ezerus attīra no ūdensaugiem, pļauj niedres, krastos izcērt krūmus. Arī cilvēku aktīva atpūta pie ezera (peldēšanās, laivu braucieni, makšķerēšana) kavē ezera aizaugšanu.

Uz Zemes ir aptuveni 117 miljoni ezeru. Pasaulē lielākais ezers ir Kaspijas jūra Eirāzijā, tā krastos atrodas 5 valstis. Kaspijas jūra ir sālsezers.

Otrais lielākais ezers pasaulē ir Augšezers Ziemeļamerikā. Tas ir saldūdens ezers. Trešais lielākais ezers pasaulē ir Viktorijas ezers Āfrikā, tajā ir ļoti daudz salu – vairāk nekā 3000.

Pasaulē dziļākais un vecākais ezers ir Baikāls. Tas atrodas Krievijā.

Latvijā ir ļoti daudz ezeru. Lielākā daļa ezeru ir nelieli. To skaits mainās, jo daļa ezeru aizaug un pārvēršas par purviem.

Latvijas teritorijā ezeri ir izvietoti nevienmērīgi. Visvairāk ezeru ir Latgales augstienē, tāpēc Latgali sauc par Zilo ezeru zemi. Arī Vidzemes augstiene ir bagāta ar ezeriem.

Latvijā ir daudz ezeru, jo senāk mūsu valsts teritoriju klāja ledājs. Kad ledājs izkusa, ūdens sakrājās reljefa padziļinājumos un radās ezeri. Latvijas lielākie ezeri pēc platības ir Lubāns, Rāznas ezers un Engures ezers.

Mūsdienās redzama tikai neliela daļa no kādreizējā Lubāna, jo gan dabisku apstākļu, gan cilvēku darbības rezultātā ezera platība un ūdenslīnija ir mainījusies. Lai ezers neapplūdinātu lielas platības, tā krastos uzbūvēti dambji un izrakti kanāli. Lubāna krastos plešas applūstošas un pārmitras pļavas, kuras sauc par klāniem.

Rāznas ezeru dēvē par Latgales jūru. Ap to ir izveidots Rāznas Nacionālais parks, lai saglabātu Rāznas ezeru un ap to esošo dabas ainavu.

Rāznas ezers

Engures ezers ir liels un garš, taču nav dziļš. Ezera dziļums nepārsniedz 2,1 m, pa visu ezeru aug niedres un citi ūdensaugi.

Latvijā dziļākais ezers ir Dreidzs (Dridža ezers).

Salām bagātākais ezers Latvijā ir Eša ezers (Ežezers).

Āraišu ezers ir pazīstams ar ezerpili, kas atrodas uz salas. Kādreiz to apdzīvoja senie latgaļi. Mūsdienās Āraišu ezerpils ir daļēji atjaunota. To apmeklē tūristi.

Usmas ezerā atrodas lielākā ezeru sala Latvijā – Viskūžu sala.

Latvijas un citu valstu iedzīvotāji atpūšas pie ezeriem, makšķerējot zivis, peldoties, vizinoties ar laivām, braucot ar ūdensmotocikliem.